

**COMITETUL EXECUTIV  
AL BĂNCII NAȚIONALE A MOLDOVEI**

**HOTĂRÂREA**  
nr. \_\_\_\_ din \_\_\_\_\_ 2019

**cu privire la aprobarea Regulamentului privind controalele pe teren la prestatorii de servicii de plată nebancari și criteriile de aplicare a măsurilor de remediere și a sancțiunilor**

În temeiul art. 5 alin. (1) lit. m), art. 11 alin. (1) și art. 27 alin.(1) lit. c) din Legea nr.548-XIII din 21.07.1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr.297-300, art.544), cu modificările și completările ulterioare, și art. 93 alin. (2) lit. b) și art. 98 din Legea nr.114 din 18.05.2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, cu modificările și completările ulterioare, Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei

**HOTĂRĂȘTE:**

1. Se aprobă Regulamentul privind controalele pe teren la prestatorii de servicii de plată nebancari și criteriile de aplicare a măsurilor de remediere și a sancțiunilor, conform anexei.
2. Prezenta hotărâre intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Prevederile prezentului Regulament se aplică în cazul controalelor pe teren inițiate după data intrării în vigoare a acestuia.

## **REGULAMENT**

### **privind controalele pe teren la prestatorii de servicii de plată nebancari și criteriile de aplicare a măsurilor de remediere și a sancțiunilor**

#### **Capitolul I**

#### **DISPOZIȚII GENERALE**

1. Regulamentul privind controalele pe teren la prestatorii de servicii de plată nebancari și criteriile de aplicare a măsurilor de remediere și a sancțiunilor (în continuare – Regulament) stabilește norme de organizare și efectuare a controalelor pe teren la sediile prestatorilor de servicii de plată nebancari din Republica Moldova (societăți de plată, societăți emitente de monedă electronică și furnizorilor de servicii poștale care activează în conformitate cu Legea poștei), ale sucursalelor și agenților acestora.
2. Noțiunile și termenii utilizați în prezentul Regulament au semnificația noțiunilor și termenilor utilizați în Legea nr.114 din 18.05.2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică (în continuare – Legea nr.114 din 18.05.2012) și Regulamentul cu privire la activitatea emitenților de monedă electronică și prestatorilor de servicii de plată nebancari, aprobat prin HCA al BNM nr. 123 din 27.06.2013.
3. Controalele pe teren la prestatorii de servicii de plată nebancari (în continuare - prestatori nebancari) se efectuează de către Banca Națională a Moldovei (în continuare – BNM) în scopul exercitării atribuției de supraveghere prudențială în conformitate cu prevederile Legii nr.114 din 18.05.2012, Legii nr.548-XIII din 21.07.1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, prezentului Regulament.
4. Controalele pe teren la prestatorii nebancari au ca scop identificarea riscurilor și nivelului de risc la care sunt expuși, evaluarea capacităților conducerii prestatorilor nebancari de a gestiona eficient riscurile depistate și examinarea informațiilor prezentate de către prestatorii nebancari la BNM inclusiv prin prisma respectării cerințelor actelor normative în vigoare. Controlul pe teren va determina situația generală a prestatorului nebancar, cauzele și factorii care afectează siguranța și stabilitatea activității acestuia.
5. Principale caracteristici ale controlului pe teren la prestatorul nebancar sunt: 1) se bazează pe evaluarea riscurilor, acordând prioritate unui risc mai ridicat sau unui nivel mai scăzut de control în domeniul supus controlului; 2) analiza în perspectivă a indicatorilor actuali sau istorici ai activității prestatorilor nebancari pentru a prevedea impacturi negative viitoare; 3) este orientat spre acțiunile și/ sau măsurile de remediere care trebuie luate de către prestatorul nebancar.

#### **Capitolul II**

#### **TIPURILE ȘI FRECVENȚA CONTROALELOR PE TEREN**

6. Controalele pe teren la prestatori nebancari pot fi:
  - 1) în funcție de scopul controlului:
    - a) controale complexe – supuse verificării fiind toată activitatea desfășurată de către prestatorii nebancari;

- b) controale tematice – supuse verificării fiind unui domeniu sau anumite domenii ale activității prestatorilor nebancari;
- 2) în funcție de modul de desfășurare:
  - a) controale planificate – controale efectuate în baza unui plan anual aprobat de BNM;
  - b) controale inopinate – efectuarea cărora nu este prevăzută în planul anual al BNM de control și care, de regulă, se inițiază ca reacție la un eveniment sau incident ce poate avea un impact semnificativ asupra activității prestatorului nebancar sau utilizatorilor.
- 7. Controlul tematic poate avea drept obiect verificarea, evaluarea îndeplinirii măsurilor de remediere și sancțiunilor impuse de către BNM prin Hotărârea Comitetului executiv al BNM privind controlul pe teren efectuat anterior la prestatorul nebancar.
- 8. Elaborarea planului de control este efectuată în baza evaluării riscurilor de activitate a prestatorilor nebancari luând în considerare, dar nu se limitează la încălcările depistate în cadrul controalelor precedente, de încetarea sau lichidarea încălcărilor constatate anterior, rezultatele supravegherii din oficiu, sesizările/ petițiile parvenite în adresa acestora.
- 9. La efectuarea controalelor la prestatorii nebancari, perioada supusă examinării va fi stabilită de la ultima dată cuprinsă de controlul precedent până la ultima dată a lunii precedente datei dispunerii controlului.

### **Capitolul III**

#### **DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII DE CONTROL LA PRESTATORII NEBANCARI**

- 10. Efectuarea controlului pe teren se pune în sarcina salariaților BNM, cu participarea, în caz de necesitate, a altor specialiști numiți (în continuare – „inspectori”).
- 11. Controlul pe teren se efectuează în temeiul unei decizii în scris a Băncii Naționale a Moldovei, în care se indică cel puțin următoarea informație: numărul și data deciziei; denumirea și sediul prestatorului nebancar supus controlului; tipul controlului; perioada activității supusă controlului; data de începere a controlului; numele, prenumele inspectorilor împuterniciți să efectueze controlul, conducătorul echipei de control; funcția, numele, prenumele și semnătura persoanei care a emis decizia.
- 12. Decizia privind efectuarea controlului pe teren se emite în două exemplare. Un exemplar al deciziei rămâne la BNM, iar al doilea exemplar precum și lista informației necesare a fi prezentată de către prestatorul nebancar se transmite acestuia printr-o scrisoare adresată conducătorului prestatorului nebancar cu cel puțin 10 zile lucrătoare înainte de începerea controlului (pentru controlul planificat). În cazul controlului inopinat, decizia de efectuare a controlului pe teren se înmânează conducerii prestatorului nebancar în ziua începerii controlului.
- 13. În caz de necesitate, inclusiv de schimbare a componenței echipei de control, de prelungire a termenului controlului, se emite (în două exemplare) un supliment la decizia privind efectuarea controlului pe teren și se comunică fără întârziere prestatorului nebancar supus controlului.
- 14. Controlul pe teren urmează să se înceapă la data indicată în decizia BNM privind efectuarea controlului.
- 15. La data începerii controlului pe teren, la sediul prestatorului nebancar supus controlului, se organizează o întrevedere între inspectori și conducerea prestatorului nebancar. La

această întrevvedere șeful echipei de control prezintă membrii echipei, obiectivele, domeniile, direcțiile, termenul preconizat de efectuare a controlului, perioada activității supusă controlului. Conducerea prestatorului nebancar este obligată să familiarizeze inspectorii cu cele mai importante evenimente ale activității sale care au avut loc în perioada de la ultimul control, cel puțin despre: introducerea de noi produse și servicii de plată; schimbări în structura organizatorică, strategie, politica de guvernare internă, procese de activitate în domeniile și direcțiile vizate de control. În cazul în care la prestatorul nebancar este efectuat pentru prima oară controlul pe teren, conducerea prestatorului nebancar este obligată să informeze cu cel puțin despre serviciile de plată prestate, structura organizatorică, strategie, politica de guvernare internă.

16. Pe parcursul controlului pe teren asupra activității de prestare a serviciilor de plată și de emitere a monedei electronice, conducerea prestatorului nebancar și personalul acestuia sunt obligați să contribuie la efectuarea controlului, inclusiv:

- a) determină persoanele de contact responsabile din partea prestatorului nebancar pentru organizarea interacțiunii echipei de control în fiecare din domeniile controlului, pentru a asigura că cererile inspectorilor sunt tratate corect și în timp util;
- b) asigură accesul inspectorilor în incinta și încăperile de serviciu ale prestatorului nebancar sau subdiviziunilor ei structurale în timpul de muncă;
- c) pun la dispoziția echipei de control un birou securizat separat de locurile de muncă ale personalului prestatorului nebancar;
- d) furnizează inspectorilor informațiile și documentele solicitate, după caz, în format electronic, pe suport de hârtie, fac fotocopii de pe documente sau acordă inspectorilor posibilitatea de a face de sine stătător aceste fotocopii și confirmă aceste copii (prin semnătură și/sau ștampilă umedă);
- e) oferă inspectorilor posibilitatea de a utiliza datele din sistemele informatice legate de prestarea serviciilor de plată și emiterea monedei electronice ale prestatorului nebancar, oferindu-le acces de vizualizare pentru toate sistemele informatice, bazele de date, instrumentele IT, fișierele electronice și datele, utilizate de către acesta, pentru perioada activității supusă controlului;
- f) răspund la cererile de informații ale echipei de control în timp util, fără întârzieri, și cooperează cu bună-credință, rapiditate.

17. Inspectorii BNM care efectuează controlul au dreptul:

- a) să aibă acces fizic neîngrădit în incinta și la încăperile prestatorului nebancar supus controlului, inclusiv la cele destinate pentru colectarea, procesarea, transmitere, păstrarea informației, în caz de necesitate, cu însoțire a angajaților prestatorului;
- b) să solicite și să obțină toate informațiile și documentele necesare realizării controlului la sediul prestatorului (în format electronic, pe suport de hârtie, originale sau copii, extrase din ele - confirmate prin semnătură și/sau ștampilă umedă), inclusiv actele de constituire, regulamentele și alte acte interne, rapoartele și dările de seamă, actele interne întocmite ca rezultat al operațiunilor efectuate, actele de evidență contabilă, actele de afaceri cu caracter extern și intern (contracte, certificate, procese-verbale, cereri, note informative), inclusiv referitoare la acționarii (asociații), beneficiarii efectivi, clienții, contragenții prestatorului nebancar, actele și materialele privind controalele efectuate de către BNM sau alte autorități și organe competente;

- c) să solicite și să obțină explicații verbale și scrise de la membrii organelor de conducere și personalul prestatorului nebancar, în scopul colectării informațiilor necesare controlului;
  - d) să solicite prezentarea fotocopiilor de pe documente și informații, prezentate conform p.17 lit. b) din prezentul Regulament, și să le scoată din încăperea prestatorului nebancar pentru anexarea la materialele controlului, în format electronic și/sau pe suport de hârtie;
  - e) să utilizeze mijloace tehnice ce aparțin BNM sau acordate de prestatorul nebancar, inclusiv calculatoare, alte dispozitive, purtători electronici de informație, tehnica de multiplicare, scanere, telefoane, să introducă în încăperile prestatorului și să scoată din ele mijloacele tehnice ce aparțin BNM;
  - f) să aibă acces, să facă cunoștință cu resursele sistemelor informatice, bazele electronice de date și mijloacele tehnice utilizate de prestatorul nebancar și să solicite demonstrarea, explicarea modului de funcționare a acestor sisteme.
18. Personalul prestatorului nebancar nu are dreptul să efectueze controlul personal al inspectorilor, al mijloacelor tehnice, inclusiv telefoanelor, purtătorilor electronici de informație, aflate în posesia lor, să ridice aceste mijloace sau să împiedice inspectorii în posibilitatea de a utiliza aceste mijloace la efectuarea controlului, să înlăunțeze alte cerințe neprevăzute de prezentul Regulament.
  19. Documentele și materialele pe suport hârtie solicitate de inspectorii se prezintă în încăperile prestatorului nebancar (locurile de lucru) alocate inspectorilor în modul și termene stabilite de șeful echipei de control. La finele zilei de lucru a inspectorilor, încăperea alocată inspectorilor urmează a se încuia și, la cererea șefului echipei de control, sigilată și predată în paza prestatorului nebancar.
  20. În timpul absenței inspectorilor în încăperea alocată, conducătorul prestatorului nebancar (persoana care îl înlocuiește) este responsabil pentru asigurarea integrității documentelor și informațiilor prezentate inspectorilor de către prestator.
  21. Inspectorii au obligația să asigure integritatea și restituirea la sfârșitul controlului a documentelor pe suport hârtie (originalele), obținute de la prestatorul nebancar.
  22. Conducerea prestatorului nebancar este responsabilă pentru neîndeplinirea în termen sau îndeplinirea necorespunzătoare a cerințelor legale înaintate de inspectorii în cadrul controlului.
  23. Pe durata controlului pot fi organizate mai multe întrevederi între inspectorii, conducerea prestatorului și/sau angajații responsabili ai subdiviziunilor structurale ale prestatorului nebancar.
  24. În caz de împiedicare a efectuării controlului din partea conducerii prestatorului, sau a unui angajat al prestatorului nebancar, șeful echipei de control întocmește (în două exemplare) un act privind împiedicarea efectuării controlului. Actul este semnat de către acesta și de cel puțin un inspector.
  25. În calitate de fapte de împiedicare a efectuării controlului pot fi recunoscute inclusiv: refuzul conducerii prestatorului nebancar de la recepționarea și/sau refuz de la confirmarea faptului recepționării, după prezentare, a deciziei (suplimentului la aceasta) privind efectuarea controlului; refuzul de la îndeplinirea, neîndeplinirea sau îndeplinirea cu întârziere nejustificată de către prestatorul nebancar a obligațiilor de a contribui la efectuarea controlului și desfășurarea altor acțiuni care împiedică exercitarea drepturilor inspectorilor, prevăzute la pct. 17.

26. Actul privind împiedicarea efectuării controlului se transmite de către șeful echipei de control, nu mai târziu de o zi lucrătoare din data întocmirii, conducătorului prestatorului nebankar (persoanei care îl înlocuiește) sau persoanei responsabile pentru lucru cu corespondența prestatorului pentru a fi transmis acestuia. Faptul recepționării actului privind împiedicarea efectuării controlului se confirmă pe ambele exemplare ale actului prin semnătura persoanei care l-a recepționat, cu indicarea numelui, prenumelui și funcției, a datei și orei recepționării. Persoana responsabilă pentru lucru cu corespondența prestatorului nebankar care a recepționat actul va transmite, nu mai târziu de următoarea zi lucrătoare, actul conducătorului prestatorului (persoanei care îl înlocuiește).
27. Dacă conducătorul prestatorului nebankar (persoana care îl înlocuiește) sau persoana responsabilă pentru lucru cu corespondența prestatorului a refuzat recepționarea actului privind împiedicarea efectuării controlului sau semnarea acestuia, șeful echipei de control face mențiunea corespunzătoare pe act, cu indicarea numelui, prenumelui, funcției conducătorului prestatorului (persoanei care îl înlocuiește), data și ora refuzului.
28. Un exemplar al actului privind împiedicarea efectuării controlului se transmite de către șeful echipei de control Băncii Naționale a Moldovei.
29. Nu mai târziu de 3 zile lucrătoare de la primirea actului privind împiedicarea efectuării controlului, Banca Națională a Moldovei decide privind continuarea controlului sau amânarea începerii controlului (din motivul imposibilității începerii) sau suspendarea sau încetarea controlului sau inițierea procedurii de aplicare față de prestatorul nebankar, conducerii a măsurilor/sanctiunilor în conformitate cu prevederile legii.
30. Inspectorii pot să reia efectuarea controlului pe teren conform dispozițiilor Băncii Naționale a Moldovei.
31. La sfârșitul controlului pe teren, inspectorii pot să discute cu conducerea prestatorului nebankar despre principalele încălcări ale actelor normative și deficiențe ale activității băncii identificate în cursul controlului.

#### Capitolul IV

##### ÎNTOCMIREA ACTULUI (RAPORTULUI) PRIVIND REZULTATELE PE TEREN

32. În baza rezultatelor controlului se întocmește un *Act (raport) preliminar privind rezultatele controlului pe teren efectuat la prestatorul nebankar*, în 2 exemplare, în care se indică cel puțin: data și locul întocmirii; data și numărul deciziei în temeiul căreia s-a efectuat controlul; denumirea și sediul prestatorului nebankar supus controlului; perioada (data) controlului; perioada activității supusă controlului; informația privind rezultatele controlului, inclusiv încălcările constatate și caracterul lor; numele, prenumele, funcția conducătorului organului executiv / reprezentantului prestatorului nebankar supus controlului care a primit actul (în cazul înmânării acestuia), data primirii și semnătura acestuia sau refuzul de a primi/semna actul; numele, prenumele și semnăturile inspectorilor BNM.
33. Actul (preliminar/final) va conține cel puțin scopul controlului, obiectul controlului, documente și materiale examinate în cadrul controlului; aspectele supuse controlului, concluziile generale (sunt enumerate încălcările, riscurile generate de acestea), constatările, încălcările actelor normative cu privire la activitatea prestatorului nebankar privind valoarea capitalului, transparența condițiilor și cerințelor de informare, protejarea fondurilor, gestionarea riscurilor în sistemele de control intern, operațiunile valutare, sistemul de management al securității informației.

34. Expunerea informației în actul (preliminar/final) privind rezultatele controlului pe teren trebuie să respecte următoarele principii:
- a) obiectivitate și exactitate – afirmațiile, evaluările, raționamentele și concluziile inspectorilor trebuie să fie sprijinite de analize, fapte, date și cifre, inclusiv documente confirmative;
  - b) plenitudine – actul trebuie să fie complet, să cuprindă toate domeniile, direcțiile de activitate a prestatorului nebancar (subdiviziunii structurale a prestatorului) care au fost supuse controlului;
  - c) claritate și coerență – informația trebuie expusă în maniera lizibilă, logică și precisă, pentru a evita echivocuri și repetări excesive.
35. Actul preliminar privind rezultatele controlului pe teren se întocmește cât mai curând posibil, dar nu mai târziu de 25 de zile lucrătoare de la încheierea controlului. Această perioadă poate fi prelungită o dată sau de mai multe ori din motive de complexitate a controlului, sau din alte motive obiective. În toate cazurile, perioada totală a întocmirii actului nu trebuie să depășească 40 de zile lucrătoare de la încheierea controlului.
36. Șeful echipei de control înmânează/ expediază administratorului sau persoanei împuternicite a prestatorului nebancar supus controlului spre semnare actul preliminar privind rezultatele controlului pe teren.
37. În actul preliminar de control, pe o pagina special destinată, conducătorul prestatorului nebancar (persoana care îl înlocuiește) consemnează prin semnătură și indică data primirii acestuia.
38. În cazul refuzului conducătorului prestatorului nebancar (persoanei care îl înlocuiește) de a primi și semna actul preliminar privind rezultatele controlului pe teren:
- a) șeful echipei de control face pe act mențiunea corespunzătoare (dacă actul se transmite de către șeful echipei de control) și transmite un exemplar al actului persoanei responsabile pentru înregistrarea corespondenței de intrare la prestatorul nebancar;
  - b) un angajat al prestatorului nebancar înregistrează un exemplar al actului (dacă actul a fost expedit la sediul prestatorului) și comunică în scris BNM despre faptul refuzului conducătorului prestatorului (persoanei care îl înlocuiește) de a-l semna.
  - c) conducătorul prestatorului (persoana care îl înlocuiește) are dreptul să expună în scris motivele refuzului de a primi sau semna actul menționat.
39. În cazul în care prestatorul nebancar supus controlului nu este de acord cu aspectele constate în actul preliminar privind rezultatele controlului pe teren, acesta are dreptul să prezinte în scris dezacordul, în termen de până la 5 zile lucrătoare de la data de constatare, cu prezentarea argumentelor și documentelor de rigoare.
40. După examinarea obiecțiilor prezentate de către prestatorul nebancar la constatările prezentate prin act, BNM va informa prin scrisoare oficială prestatorul nebancar privind neacceptarea/acceptarea obiecțiilor înaintate cu anexarea actului privind rezultatele controlului pe teren (în 2 exemplare), un exemplar al căruia se expediază (se înmânează) persoanei supuse controlului. Data de întocmire a actului privind rezultatele controlului pe teren se consideră data de înmânare (primire) a acestuia.

## **Capitolul V**

### **EXAMINAREA REZULTATELOR CONTROLULUI PE TEREN**

41. Rezultatele controlului pe teren, propunerile privind aplicarea măsurilor de remediere sau a sancțiunilor față de prestator nebancar, organele de conducere ale acestuia se examinează

de către Comitetul executiv al BNM, conform prevederilor Legii nr.548-XIII din 21.07.1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei și Legii nr.114 din 18.05.2012.

42. După aprobarea de către Comitetul executiv al BNM a Hotărârii privind rezultatele controlului efectuat la prestatorul nebancar, Hotărârea se comunică (expediază/înmânează) prestatorului nebancar în modul stabilit la art. 11 alin (3') al Legii nr.548-XIII din 21.07.1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei.

## **Capitolul VI**

### **CRITERII PRIVIND MODUL DE STABILIRE A MĂSURILOR DE REMEDIERE ȘI APLICARE A SANCTIUNILOR FAȚĂ DE PRESTATORII NEBANCARI**

43. Banca Națională a Moldovei poate aplica măsuri de remediere și sancțiuni pentru următoarele tipuri de încălcări, dar nu se va limita la:
- a) neprotejarea fondurilor primite de la utilizatorii serviciilor de plată și primite în schimbul monedei electronice emise;
  - b) externalizarea funcții operaționale aferente serviciilor de plată către o altă persoană juridică fără notificarea Băncii Naționale a Moldovei;
  - c) perceperea comisioanelor atât de la utilizatorii serviciilor de plată, cât și de la furnizorii de servicii de plată pentru utilități publice;
  - d) neînregistrarea sucursalelor și agenților de plată în registrul public al societăților de plată și societăților emitente de monedă electronică ținut de Banca Națională a Moldovei;
  - e) prezentarea rapoartelor la Banca Națională a Moldovei depășind termenul pentru raportare, precum și prezentarea informațiilor neautentice sau eronate;
  - f) neexercitarea răspunderii pentru toate acțiunile / inacțiunile privind activitățile de prestare a serviciilor de plată ale salariaților și tuturor sucursalelor și agenților de plată ale prestatorilor nebancari;
  - g) neevaluarea riscurilor la toate nivelele organizatorice și asupra întregii activități;
  - h) nerespectarea cerințelor de păstrare a informațiilor;
  - i) neinformarea Băncii Naționale a Moldovei despre modificările datelor din documentele anexate la declarația de eliberare a licenței;
  - j) încălcări ale activității în sistemele de remitere de bani;
  - k) încălcări ale actelor normative în domeniul reglementării valutare.
44. Banca Națională a Moldovei poate aplica concomitent atât sancțiuni cât și aplicarea măsurilor de remediere.
45. Individualizarea sancțiunilor se efectuează ca urmare a unei evaluări comprehensive a încălcărilor.
46. La aprecierea gravității încălcării comise, Banca Națională a Moldovei ia în considerare (fără a se limita la acestea) următoarele:
- a) măsura în care, prin acțiunile întreprinse sau inacțiunile sale, prestatorul nebancar pentru încălcare a indus risc sistemic sau a afectat încrederea în sistemul financiar;
  - b) măsura în care, prin acțiunile întreprinse sau inacțiunile sale, prestatorul nebancar a cauzat prejudicii utilizatorilor serviciilor de plată;



- c) cuantumul profiturilor realizate ca urmare a încălcării, în măsura în care acestea pot fi determinate.
47. La stabilirea concretă a sancțiunii se analizează, în măsura în care acestea se pot determina, următoarele criterii:
- a) circumstanțele în care s-a comis încălcarea;
  - b) modul și mijloacele de comitere a încălcării constatate;
  - c) scopul urmărit;
  - d) impactul încălcării asupra activității prestatorului nebancar sau sistemului de plăți în ansamblu;
  - e) alte considerente de oportunitate, evaluări și analize referitoare la încălcările constatate care pot fi utile la luarea deciziei de sancționare;
  - f) numărul, frecvența, natura sancțiunilor și valoarea amenzilor aplicate prestatorului nebancar / administratorului pentru încălcare în ultimii 3 ani, raportat la momentul realizării analizei;
  - g) circumstanțele agravante și/sau circumstanțele atenuante.
48. Circumstanțe agravante, pot fi:
- a) continuarea sau repetarea unei încălcări identice sau similare pentru care Banca Națională a Moldovei a aplicat anterior sancțiune, fiind considerată repetată încălcarea comisă în decursul a 2 ani de la data de constatare a aceluiași tip de încălcare;
  - b) nefurnizarea informațiilor solicitate de Banca Națională a Moldovei sau furnizarea de o manieră inexactă ori incompletă sau orice încercare de a determina astfel de atitudini;
  - c) săvârșirea încălcării cu intenție sau în cunoștință de cauză.
49. Circumstanțe atenuante, pot fi:
- a) colaborarea cu Banca Națională a Moldovei în vederea stabilirii tuturor circumstanțelor în care s-a comis încălcarea, precum și a măsurilor de remediere întreprinse;
  - b) alte împrejurări care demonstrează voința subiectului de a facilita examinarea încălcărilor depistate de Banca Națională a Moldovei, inclusiv înștiințarea de bunăvoie referitor la încălcările săvârșite;
  - c) circumstanțele personale și reale ale săvârșirii faptei și conduita făptuitorului;
  - d) încălcarea pentru prima dată a prevederilor legislației.
50. Banca Națională a Moldovei are dreptul să aplice sancțiunea privind suspendarea licenței (activității) pe un termen de la o lună până la 6 luni (art.99 alin.(3) lit. c) din Legea nr. 114) în următoarele cazuri:
- a) săvârșirea repetată în decurs de 2 ani a încălcărilor prevăzute la pct.43;
  - b) prestatorul nebancar a fost anterior avertizat și/sau i s-au aplicat orice alt fel de sancțiuni pentru încălcări admise;
  - c) prejudicierea prin acțiunile sale a utilizatorilor serviciilor de plată;
  - d) nu a respectat prescripțiile emise de către Banca Națională a Moldovei.

51. Banca Națională a Moldovei poate retrage licența eliberată prestatorului nebancar (art. 99 alin. (3) lit. d) din Legea nr. 114) pentru:
- a) împiedicarea exercitării atribuției de supraveghere și a controlului pe teren;
  - b) efectuarea de operațiuni fictive și fără acoperire reală în scopul prezentării incorecte a situației financiare;
  - c) periclitarea stabilității sistemului de plăți în care participă prestatorul nebancar, dacă ar continua activitatea sa de prestare a serviciilor de plată;
  - d) nu a început activitatea în termen de 12 luni de la data eliberării licenței;
  - e) solicitarea retragerii licenței sau renunțarea expres la aceasta ori încetarea desfășurării activității pe o perioadă mai mare de 6 luni;
  - f) obținerea licenței în baza unor informații și documente neautentice sau prin alte mijloace nelegitime;
  - g) nu mai întrunește condițiile de eliberare a licenței;
  - h) nu dispune de capital propriu suficient.
52. În cazul în care prestatorul nebancar nu dispune de capital reglementat și/ sau capital propriu suficient, Banca Națională a Moldovei la prima abatere va prescrie aplicarea măsurilor de remediere (majorarea capitalului propriu și emiterea prescripțiilor privind încetarea și lichidarea încălcărilor). În cazul încălcărilor repetate BNM poate prescrie aplicarea unor măsuri mai aspre până la retragerea licenței, în dependență de alte circumstanțe reale și personale.
53. Dacă după primirea actului privind rezultatele controlului și examinarea obiecțiilor la acesta, prestatorul nebancar recunoaște în mod expres săvârșirea încălcărilor constatate, aceasta va fi reținută ca circumstanță atenuantă sub forma colaborării în cadrul procedurii de examinare a rezultatelor controlului și va determina diminuarea mărimii amenzii cu un procent cuprins între 10% și 30% din nivelul de bază determinat. La determinarea procentului cu care se va reduce nivelul de bază ca urmare a recunoașterii faptei, Banca Națională a Moldovei va avea în vedere, de la caz la caz, faptul că prestatorul nebancar a recunoscut total sau parțial încălcările constatate în actul privind rezultatele controlului. În caz de recunoaștere parțială BNM poate refuza acordarea reducerii. În cazul constatării admiterii repetate a încălcărilor, diminuarea cuantumului amenzii nu va fi aplicată.
54. Decizia privind aplicarea amenzii se înmânează personal persoanei supuse controlului (prestatorului nebancar) sau se expediază prin scrisoare recomandată în termen de 3 zile lucrătoare de la data emiterii. Prestatorul nebancar are dreptul să achite amenda în termen de 10 zile lucrătoare de la data primirii deciziei privind aplicarea amenzii.
55. Comitetul executiv al BNM poate decide asupra diminuării sau majorării amenzii, și/ sau a duratei suspendării licenței (activității) prestatorului nebancar în dependență de alte circumstanțe reale și personale, inclusiv de caracterul repetat al încălcărilor.

## **Capitolul VI**

### **DISPOZIȚII FINALE**

56. Informația cuprinsă în documentele întocmite de către Banca Națională a Moldovei la organizarea, efectuarea controlului și perfectarea rezultatelor controlului pe teren reprezintă informația cu acces limitat, determinată astfel și supusă protecției în conformitate cu legislația în vigoare. Inspectorii BNM și alte persoane care au acces la

această informație vor respecta cerințele legislației cu privire la prelucrarea, transmiterea, evidența, păstrarea informației cu acces limitat la utilizarea, în cadrul controlului sau la examinarea rezultatelor acestuia, a mijloacelor tehnice (inclusiv calculatoarelor, purtătorilor electronici de informație, aparatelor de multiplicat, scanerelor, telefoanelor, altui echipament).